

HOTĂRÎRE

pentru controlul constituționalității Hotărîrii Guvernului nr.1209 din 9 octombrie 2003
"Despre aprobarea Regulamentului cu privire la reprezentarea Republicii Moldova
în organele de lucru ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei"*

nr. 22 din 28.09.2004

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.182-185/24 din 08.10.2004

* * *

* M.O., 2003, nr.215-217, art.1260.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Victor PUȘCAȘ – Președinte, judecător-raportor
Alina IANUCENCO – judecător
Dumitru PULBERE – judecător
Elena SAFALERU – judecător
Ion VASILATI – judecător

cu participarea grefierului Maia Țurcan, deputatului în Parlament Mihai Petrache, autorul sesizării, reprezentanților Guvernului Nicolae Eșanu, viceministru al justiției, și Sergiu Stati, viceministru al afacerilor externe, conducându-se după art.135 alin.(1) lit.a) din [Constituție](#), art.4 alin.(1) lit.a) din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), art.4 alin.(1) lit.a) și art.16 alin.(1) din [Codul jurisdicției constituționale](#), a examinat în ședință plenară deschisă dosarul pentru controlul constituționalității [Hotărîrii Guvernului nr.1209 din 9 octombrie 2003](#) "Despre aprobarea Regulamentului cu privire la reprezentarea Republicii Moldova în organele de lucru ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei".

Drept temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Mihai Petrache, depusă la 21 mai 2004, în conformitate cu art.24 și art.25 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), art.38 și art.39 din [Codul jurisdicției constituționale](#).

Prin decizia Curții Constituționale din 10 iunie 2004 sesizarea a fost acceptată spre examinare în fond.

În procesul examinării preliminare a sesizării Curtea Constituțională a solicitat puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Justiției, Ministerului Afacerilor Externe, Procuraturii Generale.

Examinînd materialele dosarului, audiind informația prezentată de judecătorul-raportor și argumentele expuse de participanții la ședință, Curtea Constituțională

A CONSTATAT:

1. La 9 octombrie 2003 Guvernul a adoptat [Hotărîrea nr.1209](#) "Despre aprobarea Regulamentului cu privire la reprezentarea Republicii Moldova în organele de lucru ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei" (în continuare – Hotărîrea nr.1209).

Conform preambulului, [Hotărîrea nr.1209](#) a fost adoptată în scopul asigurării participării eficiente a Guvernului la activitățile organelor de lucru ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei (în continuare – Comitetul de Miniștri), ridicării nivelului de coordonare a activității ministerelor și altor organe centrale de specialitate în domeniul cooperării Republicii Moldova cu Consiliul Europei.

Regulamentul, aprobat prin [Hotărîrea nr.1209](#), determină modul de reprezentare a Republicii

Moldova la conferințele ministeriale europene, comitetele europene, comitetele directorii, comitetele de experți, grupurile de lucru și în alte organe, create în baza deciziilor Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, de asemenea prevede modul de desemnare și participare a experților guvernamentali ai Republicii Moldova la lucrările acestor organe.

2. Potrivit afirmațiilor semnatarului sesizării, [Hotărîrea Guvernului nr.1209](#) intră în contradicție cu art.6 și art.102 din [Constituție](#). În opinia sa, textul Regulamentului, aprobat prin [Hotărîrea nr.1209](#), conține norme juridice primare care comportă caracter general, obligatoriu și impersonal. El relevă că, potrivit art.102 din [Constituție](#), hotărîrile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor și nu pot să conțină norme juridice primare, fiind subsecvente legilor adoptate de Parlament.

De asemenea, în sesizare se menționează că nici [Constituția](#) și nici o altă lege nu învestește Guvernul cu dreptul de a adopta o hotărîre pentru reglementarea relațiilor în domeniul politicii externe și în mod special al reprezentării Republicii Moldova în organele de lucru ale Comitetului de Miniștri.

3. Raportînd prevederile contestate la dispozițiile Legii Supreme, ale cadrului legal intern și dreptului internațional, Curtea Constituțională reține următoarele.

Colaborarea statului cu organismele internaționale este o parte componentă a politicii sale externe și una din sarcinile principale ale organelor administrației publice centrale.

Prin atribuția ce-i incumbă în baza art.66 lit.d) din [Constituție](#) Parlamentul aprobă direcțiile principale ale politicii externe a statului. Astfel, în exercitarea acestei atribuții, prin [Hotărîrea nr.368-XIII din 8 februarie 1995](#), Parlamentul a adoptat Concepția politicii externe a Republicii Moldova*.

* M.O., 1995, nr.20, art.187.

Conform art.96 alin.(1) din [Constituție](#), Guvernul, în calitatea sa de organ executiv, asigură realizarea politicii externe a statului. [Legea nr.64-XII din 31 mai 1990](#) "Cu privire la Guvern"* , cu modificările ulterioare, prevede în art.3 pct.15) că una din direcțiile principale ale activității Guvernului constituie promovarea politicii externe în conformitate cu competența sa. Aceeași lege, prin art.10 pct.6), atribuie Guvernului competența asigurării promovării politicii externe a Republicii Moldova, iar prin art.18 pct.2) și pct.5) îl obligă să stabilească relații multilaterale între Republica Moldova și organizații internaționale, garantînd promovarea unui curs unic și coerent în domeniul politicii externe.

* Republicată, M.O., 2002, nr.131-133, art.1018.

Conform Concepției politicii externe, Republica Moldova urma să stabilească relații multilaterale interstatale în cadrul organizațiilor mondiale, regionale și subregionale, obținînd calitatea de membru al organizațiilor internaționale deschise spre cooperare cu Republica Moldova. La 13 iulie 1995, după ratificarea Statutului Consiliului Europei prin [Hotărîrea Parlamentului nr.522-XIII din 12 iulie 1995](#)* , Republica Moldova a devenit membru al Consiliului Europei. În baza art.4 și art.8 din [Constituție](#) și a principiilor dreptului internațional, luînd în considerare dispozițiile art.12 și art.31 din [Legea nr.595-XIV din 24 septembrie 1999](#) "Privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova"**, Curtea Constituțională relevă că [Hotărîrea Parlamentului nr.522-XIII din 12 iulie 1995](#), precum și Statutul Consiliului Europei au forță juridică de legi organice.

* M.O., 1995, nr.41-42, art.474.

** M.O., 2000, nr.24-26, art.137.

Statutul Consiliului Europei*, adoptat la 5 mai 1949, la Londra, în art.10 prevede că, structural, Consiliul Europei este alcătuit din două organe: Comitetul de Miniștri și Adunarea Consultativă. Comitetul de Miniștri, la rîndul său, poate să înființeze, în orice scop pe care îl consideră necesar, comitete sau comisii cu caracter consultativ sau tehnic (art.17).

* *Tratate internaționale*, vol.9, p.190.

Rezoluția (76)3 a Comitetului de Miniștri din 18 februarie 1976*, adoptată pentru executarea acestei norme a Statutului, în capitolul I pct.1 prevede că "comitetele sînt compuse din persoane numite de guvernele statelor-membre".

* www.coe.int.

În executarea normelor constituționale, legale și ale actelor internaționale menționate Guvernul Republicii Moldova a adoptat [Hotărîrea nr.1209](#).

Prin [Hotărîrea nr.14 din 18 martie 1999](#)* Curtea Constituțională a constatat că actele Guvernului, normele cuprinse în ele nu pot avea caracter primar, ele dezvoltă și concretizează dispozițiile legii. Conform doctrinei, caracterul primar al normei de drept decurge din faptul că aceasta reglementează nucleul relațiilor sociale sau modifică cadrul stabilit de un act legislativ. Astfel, Guvernul nu are competență normativă primară, fiind abilitat să acționeze numai în executarea actelor legislative. Hotărîrile de Guvern pot fi adoptate în cazul în care sînt prevăzute de actul legislativ, nimic însă nu împiedică Guvernul să le adopte în cazul în care executarea legii le face necesare.

* M.O., 1999, nr.31-32, art.24.

Pentru considerentele expuse, Curtea relevă că dispozițiile privind modul de reprezentare a Republicii Moldova la conferințele ministeriale europene, comitetele europene, comitetele directorii, comitetele de experți, grupurile de lucru și în alte organe, create în baza deciziilor Comitetului de Miniștri, și de desemnare și participare a experților guvernamentali ai Republicii Moldova la lucrările acestor organe nu comportă caracter primar. Ele concretizează, într-un domeniu expres determinat, dispozițiile primare cuprinse în Concepția politicii externe a Republicii Moldova, în [Hotărîrea Parlamentului nr.522-XIII din 12 iulie 1995](#) "Privind ratificarea Statutului Consiliului Europei" și în Statutul Consiliului Europei.

Astfel, Curtea Constituțională apreciază că prin adoptarea [Hotărîrii nr.1209](#) Guvernul nu și-a depășit atribuțiile prevăzute de art.102 din [Constituție](#), care stipulează expres că hotărîrile Guvernului se adoptă pentru organizarea executării legilor, și nu a comis o ingerință în activitatea Parlamentului, prin urmare nu a încălcat dispozițiile art.6 din [Constituție](#) privind separația și colaborarea puterilor statului.

4. Curtea nu poate reține argumentele invocate în sesizare, prin care se pune în paralel hotărîrea contestată cu [hotărîrile Guvernului nr.899 din 8 decembrie 1994](#) "Cu privire la aprobarea Statutului Corpului Diplomatic al Republicii Moldova" și [nr.389 din 25 aprilie 1997](#) "Cu privire la înființarea Serviciului de Protecție și Pază de Stat", declarate neconstituționale prin [hotărîrile Curții Constituționale nr.11 din 21 martie 2000](#)* și [nr.40 din 22 decembrie 1997](#)** . [Hotărîrile menționate ale Guvernului nr.899](#) și [nr.389](#), spre deosebire de hotărîrea care face obiectul acestei cauze, aprobă statutele unor noi instituții publice, nereglementate prin acte legislative.

* M.O., 2000, nr.37-38, art.16.

** M.O., 1998, nr.6-7, art.4.

Experții guvernamentali, desemnați în baza [Hotărîrii nr.1209](#), participă doar la lucrările comitetelor și comisiilor formate de Comitetul de Miniștri pentru elaborarea proiectelor de acte. Activînd în organele de lucru ale Comitetului de Miniștri, ei se conduc de directivele și instrucțiunile Ministerului Afacerilor Externe al Republicii Moldova. În conformitate cu art.14 din Statutul Consiliului Europei, la adoptarea propriu-zisă a actelor Comitetului de Miniștri, din partea Republicii Moldova, participă ministrul de externe sau supleantul acestuia, care, în măsura posibilului, este membru al Guvernului. Desemnarea și delegarea persoanelor pentru negocierea unui tratat internațional, care poate influența politica externă a Republicii Moldova, se efectuează prin decretul Președintelui țării sau prin hotărîre de Guvern, așa cum prevede art.8 din [Legea nr.595-XIV din 24 septembrie 1999](#) "Privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova".

Modul de selectare a experților guvernamentali și activitatea acestora în cadrul organelor de lucru ale Comitetului de Miniștri, reglementate prin [Hotărîrea nr.1209](#), denotă expres că experții guvernamentali au un statut consultativ și nu participă la adoptarea actelor Comitetului de Miniștri.

Astfel, Curtea Constituțională conchide că [Hotărîrea nr.1209](#) nu conține norme primare de drept, a fost adoptată în baza Concepției politicii externe a Republicii Moldova și Legii cu privire la Guvern, pentru executarea [Hotărîrii Parlamentului nr.522-XIII din 12 iulie 1995](#) "Privind ratificarea Statutului Consiliului Europei" și este conformă art.6 și art.102 din [Constituție](#).

Pentru motivele arătate, în temeiul art.140 din [Constituție](#), art.26 din [Legea cu privire la Curtea Constituțională](#), art.62 lit.a) și art.68 din [Codul jurisdicției constituționale](#), Curtea Constituțională

HOTĂRĂȘTE:

1. Se recunoaște constituțională [Hotărîrea Guvernului nr.1209 din 9 octombrie 2003](#) "Despre aprobarea Regulamentului cu privire la reprezentarea Republicii Moldova în organele de lucru ale Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE CURȚII CONSTITUȚIONALE

Victor PUȘCAȘ

Chișinău, 28 septembrie 2004.

Nr.22.